

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อหารื้อ ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป็นจัน ผู้ให้สัญญาณ แก่ผู้บังคับป็นจัน ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ป็นจัน และการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป็นจัน ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๗

หน่วยงานที่หารื้อ สถานประกอบกิจการเอกชน

หน่วยงานตอบข้อหารื้อ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ประเด็นข้อหารื้อ ลูกจ้างที่ได้รับการฝึกอบรมตามประกาศฉบับเดิม และมีจำนวนชั่วโมงการฝึกอบรม ๑๒ ชั่วโมง ถือว่าได้ผ่านการอบรมตามบทเฉพาะกาล ข้อ ๑๙ แห่งประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป็นจัน ผู้ให้สัญญาณ แก่ผู้บังคับป็นจัน ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ป็นจัน และการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป็นจัน ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๗ หรือไม่ อย่างไร

ข้อเท็จจริง สถานประกอบกิจการจัดฝึกอบรมตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอบรมหลักสูตรการปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับป็นจัน ผู้ให้สัญญาณ แก่ผู้บังคับป็นจัน ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ป็นจัน และการอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป็นจัน พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้กับลูกจ้าง เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗ จำนวน ๑๔ คน และจัดฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป็นจันให้กับลูกจ้าง เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๖ คน

ข้อกฎหมาย ๑. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ป็นจัน และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๗๒ นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้บังคับป็นจัน ผู้ให้สัญญาณ แก่ผู้บังคับป็นจัน ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ป็นจันผ่านการอบรมเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการทำงานที่ปลอดภัยในการทำงานของป็นจัน การป้องกันอันตรายจากป็นจัน รายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างอุปกรณ์การตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์ของป็นจัน รวมทั้งการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป็นจันแต่ละประเภท โดยวิทยากรซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับป็นจันแต่ละประเภท ตามหลักสูตรที่อธิบดีประกาศกำหนด

๒. ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป็นจัน ผู้ให้สัญญาณ แก่ผู้บังคับป็นจัน ผู้ยึดเกาะวัสดุหรือผู้ควบคุมการใช้ป็นจัน และการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป็นจัน ลงวันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ข้อ ๒ หลักสูตรการฝึกอบรมลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับป็นจัน ประกอบด้วย ๙ หลักสูตรดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับป็นจันชนิดอยู่กับที่ประเภทป็นจันเหนือศีรษะ ป็นจันขาสูง หรือป็นจันที่มีลักษณะการทำงานคล้ายกัน

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๒-

(๒) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ และควบคุมการใช้ปั้นจั่นชนิดอยู่กับที่ประเภทปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่นขาสูง หรือปั้นจั่นที่มีลักษณะการทำงานคล้ายกัน

(๓) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับปั้นจั่นชนิดอยู่กับที่ประเภทปั้นจั่นห้อย หรือปั้นจั่นที่มีลักษณะการทำงานคล้ายกัน

(๔) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ และควบคุมการใช้ปั้นจั่นชนิดอยู่กับที่ประเภทปั้นจั่นห้อย หรือปั้นจั่นที่มีลักษณะการทำงานคล้ายกัน

(๕) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับปั้นจั่นชนิดเคลื่อนที่

(๖) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ และควบคุมการใช้ปั้นจั่นชนิดอยู่กับที่ประเภทปั้นจั่นเคลื่อนที่

(๗) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะ

(๘) หลักสูตรการฝึกอบรมผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น

(๙) หลักสูตรการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น

ให้นายจ้างจัดให้มีการฝึกอบรมลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่นตามชนิดและประเภทของปั้นจั่น ในหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง รายละเอียดหัวข้อวิชาและระยะเวลาในการฝึกอบรมตามข้อ ๗ ถึงข้อ ๑๕ แล้วแต่กรณี

กรณีที่นายจ้างไม่สามารถจัดให้มีการฝึกอบรมในหลักสูตรตามวรรคสองได้ ให้นิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตในการให้บริการจัดฝึกอบรมตามมาตรา ๑๑ เป็นผู้ดำเนินการ

ข้อ ๓ นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น กรณีหนึ่งกรณีใด ดังต่อไปนี้

(๑) ลูกจ้างที่ผ่านการฝึกอบรมและทำงานมาแล้วเป็นระยะเวลาสองปี โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันก่อนครบกำหนดสองปี หากมิได้จัดอบรมตามกำหนดเวลาดังกล่าว ต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การทดสอบภาคทฤษฎี การฝึกอบรมภาคปฏิบัติ และการทดสอบภาคปฏิบัติตามหลักสูตรข้อ ๒ (๑) ถึงข้อ ๒ (๘) แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ข้อ ๑๕ หลักสูตรการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ตามหลักสูตรข้อ ๒ (๙) ประกอบด้วยการฝึกอบรมภาคทฤษฎี หัวข้อวิชาและระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อ ๖ (๑) (ก) กฎหมายความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น และมาตรฐานสัญลักษณ์ความปลอดภัย ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง

(๒) ข้อ ๖ (๑) (จ) ความปลอดภัยในการทำงาน สาเหตุและกรณีศึกษาการเกิดอุบัติเหตุของปั้นจั่นตามหลักสูตรนั้น ๆ และมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมงสามสิบนาที

ข้อหาเรียกกฎหมายความปลอดภัย

-๓-

(๓) ข้อ ๖ (๑) (ญ) รายละเอียดคุณลักษณะและคู่มือการใช้งานในการประกอบ การติดตั้ง การทดสอบ การใช้ การซ่อมแซม การบำรุงรักษา การตรวจสอบ และการรื้อถอนปั้นจั่น หรืออุปกรณ์อื่นของปั้นจั่น ตามหลักสูตรนั้น ๆ ไม่น้อยกว่าสามสิบนาที

ฯลฯ

ข้อ ๑๙ ลูกจ้างที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณ แก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น และการอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอบรมหลักสูตรการปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น และการอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกาศ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ก่อนประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่านายจ้าง ได้จัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรในการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ตามประกาศฉบับนี้แล้ว

ตอบข้อหารือ กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั้นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๗๒ กำหนดให้นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุม การใช้ปั้นจั่นผ่านการอบรมเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการทำงานที่ปลอดภัยในการทำงานของปั้นจั่น การป้องกันอันตราย จากปั้นจั่น รายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างอุปกรณ์ การตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์ของปั้นจั่น รวมทั้ง การฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่นแต่ละประเภท โดยวิทยากรซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่นแต่ละประเภท ตามหลักสูตรที่อธิบดีประกาศกำหนด และประกาศ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น และการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๒ กำหนดปั้นจั่นแต่ละประเภท และหลักสูตรการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ข้อ ๓ (๑) กำหนดให้นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น กรณีลูกจ้าง ที่ผ่านการฝึกอบรมและทำงานมาแล้วเป็นระยะเวลาสองปี โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน ก่อนครบกำหนดสองปี หากมิได้อบรมตามกำหนดเวลาดังกล่าว ต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมภาคทฤษฎี การทดสอบภาคทฤษฎี การฝึกอบรมภาคปฏิบัติ และการทดสอบภาคปฏิบัติตามหลักสูตรข้อ ๒ (๑) ถึงข้อ ๒ (๘) และข้อ ๑๙ ลูกจ้างที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น และการอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น ตามประกาศกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอบรมหลักสูตรการปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับปั้นจั่นฯ พ.ศ. ๒๕๕๔ ก่อนประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่านายจ้างได้จัดให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรในการทำงาน เกี่ยวกับปั้นจั่นตามประกาศฉบับนี้แล้ว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สถานประกอบกิจการได้รับการฝึกอบรม ตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอบรมหลักสูตร การปฏิบัติหน้าที่

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๕-

ผู้บังคับบัญชา พ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗ จำนวน ๑๔ คน และจัดฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป้ันจ้ัน เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๖ คน เห็นว่า สถานประกอบกิจการได้จัดการฝึกอบรมให้กับลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับป้ันจ้ันตามหลักสูตรดังกล่าว ถือว่าเป็นการดำเนินการก่อนที่ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา ผู้ให้สัตยาณแก่ผู้บังคับบัญชา ผู้ยึดเกาะวัสดุ หรือผู้ควบคุมการใช้ป้ันจ้ัน และการฝึกอบรมทบทวนการทำงานเกี่ยวกับป้ันจ้ัน ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ (ใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๗) ตามข้อ ๑๙ แห่งประกาศนี้

หมายเหตุ อ้างอิงหนังสือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองความปลอดภัยแรงงาน ที่ รง ๐๕๐๔/๒๒๕๙ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๙

.....
สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองความปลอดภัยแรงงาน
กลุ่มงานมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน
๑๘ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๒๘ - ๓๙